

*Ziya Düşdü seferüm diyar-ı derde
Kimdür mana yâr bu seferde*

Akşam, uzun yaz günlerinde bile kuytu koyaklardan erkenden iniveriyor. Yüksek bir yerden bakınca rutubetin aşığalara lök diye oturduğu görülüyor. Ne boğucu, ne bunaltıcıdır o saatler kentte. Nem ve şehirle kirlenmiş ufkun pusları arasında gündoğusundan uç veren ay kana batmışçasına kıpkızıl. Yükselince gökkubbeye doğru, puslu mülevves kent ufkundan kurtulup gümüşü saçlarını savuruyor, Selene.

Yavaşça inen karanlık, kentin yapay ışıklarıyla mücadelede. Şehrin dışında tepelerdeyse ay ve yıldızlar karanlıkla eski, ama çok eski bir zamanda başlayan sonunu hâlâ getiremedikleri sohbetin kim bilir kaçınıcı faslındalar?

Düzgün sıralı, kıpık ışıklarla seyirgâhları çizilen yollar bir yerleri bir diğerine ulaştırıyor, hem de uzaklaştırıyor. Bir bakışa göre canlılık emaresi de; gidilen gelinen, varılan ayrılan. Ama hemen önümdeki tepede ay bin yıldan daha evvelinin şaşaalı bir kentnin harabelerine can katmaya çalışıyor, beyhude. Harabelerin bulunduğu tepenin eteklerinde günümüzde 'ticari' kaygıyla dile getirilen antik yol beklenen ilgiden uzak, kimsesiz, terk edilmişliği ile baş başa. Oysa yola yolcu gerek.

Buna mukabil ay kaybolmaya yüz tuttukça belirginleşen bir yol var karşımda. Ama bu yol antik değil, çağdaş hiç değil. Yıldızlardan, binlerce yıldızdan oluşan bir yol bu; yıldız yolu, Samanyolu. Bu yolak kimi kime ya da kimi nereye ulaştırıyor bilmiyorum, lâkin Samanyolu şarkısı beni alıp çocukluğuma götürüyor. Ömür boyu süren ve dudaklarımdan hiç düşmeyen şarkı Samanyolu; Metin Bükey ve Teoman Alpay'ın eseri. Şarkıyı ilk işittiğim ses ise Berkant'ın. Yolları ne güzel, sözleri ne güzel nağmelerin ve nağme yolcularının.

Ne büyük bir şey bir yüreğe mehtap, bir kalbe güneş olabilmek; ne eşsiz bir şey bir cana can olabilmek. Yoldaş olabilmek ömür yolunda. Yol var, can var...

Yol var, yol var!..

Yol var Şirin'e gider, dağlar deldiren

Yol var Şah'a gider, başlar kestiren

Yol var Tapduk'a gider, eğriyi düz eder

Yol var Leyla'ya gider, Kays'ı del eder

Yol var, yol var...

Yol var, can var; can verilen yol var...

Yola çıkınca irak yakın olur, gide gide. Irak yerden haber getiren argıştır, yol; vuslatın menzil bağı, aşığın zünnarıdır. Yol gurbet, yol ayrılık, yol hasrettir denilse de sıla, murat ve vuslattır, yol.

Yoldur biri dörde, altıya, yediye, dokuza ayıran; yoldur dokuzu, yediği, dördü bir eden.

Gâh göçler dizilir yola, göç olur; gâh göç yol olur, mor sümbüllü dağlar aşar, yayla geçer yâr olur, bülbül olur. Can düşer yollara bülbül bilir, gül bilmez; birin bilir birin bilmez. Sitem yol olur arşa çıkar, birin bilir birin bilmez.

Adaptır, erkândır canlar için yol; can kısmının maksadına ermesi pir yolu üzere olmaklardır, bunun için yolsuz olmamak gerek. Hem sıradan kişi de yolsuz olmamalı; yol örf demek, töre demek. Töre ahlak demek. Millet olmak için töreli olmak; töresi olmayan halkın yolu karadır. Töreli olmak akyolda olmaktır. Akyol dilektir, alkıştır; karayol ilenç, kargış. Hakikat yolunda dervişin ak saçı yoldur, akyoldur, Bir'e. Topraktan gögedir ağacın gezisi, hücreden hücreyedir canınki. Kendinden kendisindedir aslında kişinin seyahati, başı sonu hem besbelli hem meçhul.

Meçhul zamandan gelen gezginin yüzü kıssalarla doludur; tılsımlı ve de esrik. Kızıl yangınlardan, dert diyarından asude gülistandan ardına bakmadan geçilmiş yolların hikâyeleridir, ne yolcunun eylendiği ne yolun incindiği.

Yola çıkmak bir yerden, bir şey/ler/den ayrılmak, kopmak demektir. Ayrılışlar bu yüzden buruktur, ama bu burukluğun içinde hep menzile vuslatın sevinci gizlidir. Yolcunun süluku bunun için sabırdır. Günler ulanır mevsim olur, yıl olur. Kaç hüzünlü teşrin bitirir yolcu gönül gergefini nakışlarken. İşte kimi buna ömür der, kimi şiir. Daha ayak izleri silinmeden bir yenisine başlanır yolculuğun. Her yol için hareketlenişte azalır etraftaki aşına simalar, yüreklerde sıla. Yoldan gide gide bir yol açarız sonunda kendimize, zerreden kâinata uzanan; her şeyin hiçbir şeye; hiçbir şeyin bir şeye seyrettiği.

Sevda yüklü yürek taşır yolcu, iltica etmek için geldiği yere. Yer ki orda yolcunun müsterih, mütebessim yüzünde, gözleri yarına aralı olacak. Kimse bilmez artık garibi; defteri kim bilir, kim kapayacak? Yol, yolcusuyla son seferdedir artık; mana nedir? Sefer nereye? Yâr nerede?

*"Geçmiş Zaman Karalamaları"ndan

